

Consumers' Society) หรือสมาคมขนมปัง (Bread Society) ซึ่งเขาได้ริเริ่มขึ้น เพื่อช่วยเหลือคนยากจนให้มีอาหารเพียงพอที่จะบริโภค สมาคมนี้อาจได้สร้างโรงงานทำขนมปังขึ้น จัดการซื้อข้าวสาลีมาจากแคว้นอื่น นำมาผลิตขนมปังจำหน่ายแก่ประชาชนในราคาที่ต่ำกว่าท้องตลาดถึงครึ่งหนึ่ง สามารถบรรเทาภาวะวิกฤตเรื่องขาดแคลนอาหารลงไปได้มาก

กิจการสินเชื่อแบบเครดิตยูเนียน ตั้งอยู่บนพื้นฐานการรวมประชาชนเข้ามาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การดำเนินงานมุ่งเน้นการบริหารองค์การ สร้างความเป็นอยู่ที่ดีสนองความต้องการทางวัตถุแก่ประชาชนไปพร้อมๆ กับการพัฒนาคุณธรรมของประชาชน หลังจากนั้นต่อมาอีกราว 8 ปี กิจการเครดิตยูเนียนได้พิสูจน์ให้เห็นถึงบทบาทและคุณประโยชน์ต่อสังคมจนเป็นที่ประจักษ์แล้ว กิจการเครดิตยูเนียนก็ได้ขยายไปทั่วประเทศโดยเร็ว ไรฟี่ ไฟเซ่น ได้อุทิศตนทำงานให้กับการแพร่ขยายและสร้างการยอมรับกิจการนี้ โดยทางกฎหมายจอร์นาลเซอร์มันได้ตรากฎหมายสหกรณ์ขึ้น โดยอาศัยหลักการและวิธีการเครดิตยูเนียนเป็นพื้นฐานสำคัญ

ทุกวันนี้โลกเราเป็นหนี้บุญคุณของท่าน ไรฟี่ ไฟเซ่น เป็นอย่างมาก ถึงกับมีผู้สร้างอนุสาวรีย์เพื่อเป็นเครื่องเตือนความทรงจำให้ระลึกถึงบุญคุณของท่าน ได้ ณ แคว้นไรค์ บ้านเกิดของท่านและจารึกข้อความที่ฐานว่า “ฟรีดริค วิลเลียม ไรฟี่ ไฟเซ่น บิดาเครดิตยูเนียน” หลังจากประสบความสำเร็จในประเทศเยอรมันนี้ ขบวนการเครดิตยูเนียนก็ได้แพร่หลายไปยังประเทศต่างๆ ทุกทวีป (ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2544 : 19)

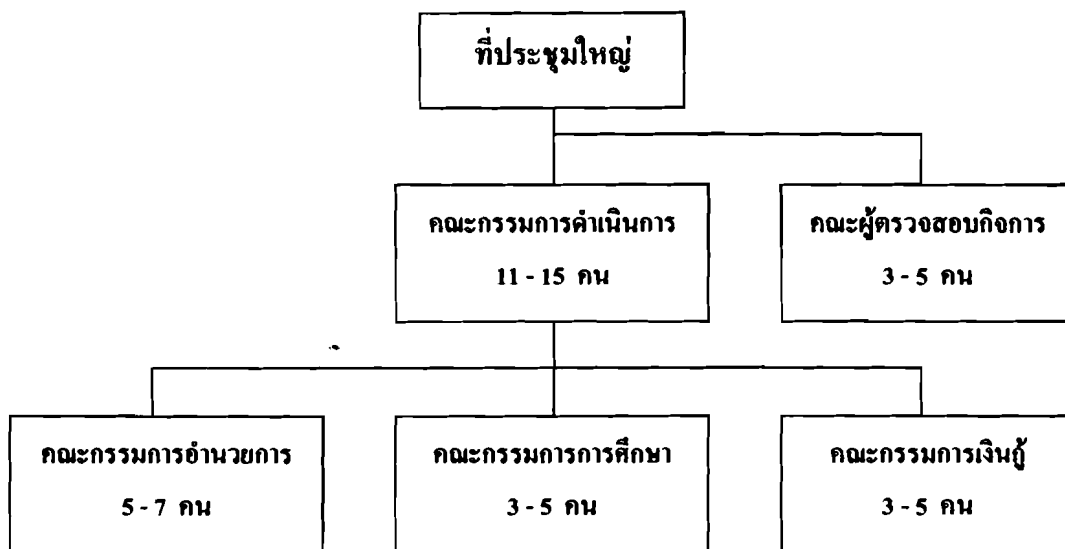
ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในประเทศไทย

เครดิตยูเนียนเริ่มเข้ามาในเมืองไทยเมื่อหลายปีมาแล้ว ในปี พ.ศ. 2505 องค์การเพื่อชีวิตสังคมและเศรษฐกิจแห่งเอเชีย ได้จัดให้มีการประชุมในหัวข้อเรื่อง “งานออมทรัพย์พัฒนา” ขึ้นที่กรุงเทพมหานคร ในครั้งนั้นคำว่าเครดิตยูเนียนยังไม่เกิด เพราะใช้คำว่าออมทรัพย์พัฒนา ซึ่งเป็นสิ่งเดียวกัน ต่อมาปี 2506 ผู้เผยแพร่ร่างกายโรมันคาทอลิก คณะเยซุอิด ได้จัดการสัมมนาระดับชาติขึ้นที่บ้านเซเวียร์ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาเครดิตยูเนียน” ประเทศที่เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้มีผู้แทนจากประเทศเกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮองกงและประเทศไทยเข้าร่วมสัมมนา ในการสัมมนาในครั้งนี้เองที่คนไทย เริ่มรู้จักเครดิตยูเนียนว่าคืออะไรกันแน่ แต่หลังจากการสัมมนาผ่านไปก็ยังไม่มีความคืบหน้าเกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2507 นายแพทย์ชวลิต จิตรานุเคราะห์และบาทหลวงบอนเนงค์ ซึ่งเป็นนักพัฒนาในแหล่งสลัมที่ห้วยขวาง ได้ร่วมกันจัดตั้ง “ศูนย์กลางเทา” ขึ้นเพื่อใช้เป็นที่อบรมผู้ใหญ่ขึ้นที่สลัมห้วยขวาง และพยายามริเริ่มที่จะใช้งานเครดิตยูเนียนเข้าไปพัฒนาคนในแหล่งสลัมย่านนั้น ความริเริ่มดังกล่าวสำเร็จในปีถัดมา คือเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2508 ได้ก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์พัฒนา หรือเครดิตยูเนียนขึ้นเป็นผลสำเร็จเป็นแห่งแรกที่ศูนย์เทา โดยใช้ชื่อว่า “เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทา” นับเป็นกลุ่มแรกในประเทศไทย มีนายอัมพร วัฒนวงศ์ เป็นผู้ก่อตั้งร่วมกับสมาชิก จำนวน 13 คน โดยมีทุนดำเนินงานเริ่มแรก 360 บาท และในช่วงปลายปีนั้นเองประมาณต้นเดือนพฤศจิกายน สมาคมเครดิตยูเนียนโลก

(Credit Union International Association = CUNA) ได้จัดสัมมนาเรื่อง “เครดิตยูเนียน” ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพมหานคร) โดยความร่วมมือของรัฐบาลในขณะนั้นโดยมีประเทศต่างๆ ในเอเชียมาร่วมประชุม ในปี พ.ศ. 2521 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้สนับสนุนให้กลุ่มเครดิตยูเนียนต่างๆ ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ได้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยกลุ่มแรกที่จดทะเบียนคือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มูล จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจดทะเบียนในเดือนกรกฎาคม 2522 (ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2544 : 21)

คณะกรรมการในสหกรณ์เครดิตยูเนียน

คณะกรรมการในสหกรณ์เครดิตยูเนียน คือผู้ที่ป็นสมาชิกสหกรณ์และได้รับการเลือกจากสมาชิกให้เป็นคณะกรรมการปฏิบัติงานรับใช้แบบอาสาสมัคร ไม่มีค่าจ้างหรือเงินรางวัลใดๆ ทั้งสิ้น เนื่องจากการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนเป็นแบบ “การปกครองตนเอง” โดยสมาชิกทุกคนจะให้สมาชิกทุกคนมาทำงานต่างๆ ของสหกรณ์ยอมเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นสมาชิกจึงต้องเลือกตั้งบุคคลที่สมาชิกเห็นสมควรเป็นกรรมการเข้ารับหน้าที่แทนสมาชิกทุกคน มิได้หมายความว่า “สมาชิกที่มีได้เป็นกรรมการไม่ต้องทำอะไร” แต่ที่แท้จริงแล้วสมาชิกนั่นเองที่ต้องดูแลสอดส่องการทำงาน ของคณะกรรมการที่ตนได้เลือกขึ้นมาให้สมกับที่ตนเป็นเจ้าของ (ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2523 : 136)

ภาพที่ 2.4 โครงสร้างคณะกรรมการในสหกรณ์เครดิตยูเนียน
(ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย, 2545 : 8)

คุณสมบัติของกรรมการ

ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสหกรณ์เครดิตยูเนียน โดยส่วนใหญ่อยู่ในกำมือของสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งให้เป็นกรรมการ ดังนั้นในการเลือกตั้งกรรมการ สมาชิกควรจะเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเด่น เหมาะสมกับตำแหน่ง (ขุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2545 : 4-5) ดังนี้

1. มีศรัทธาในขบวนการเครดิตยูเนียน และพร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์เครดิตยูเนียน
2. เป็นผู้ที่มิวินัยดีงาม ไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี ปรารถนาที่จะทำงานร่วมกับสหกรณ์อื่น ๆ โดยผ่านขุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด
3. เต็มใจสละเวลาที่จำเป็นเพื่อเตรียมการและเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการทุกครั้ง
4. มีคุณสมบัติเหมาะสมในการตัดสินใจเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมของสหกรณ์
5. ไม่หวัง หรือรับความช่วยเหลือเป็นการส่วนตัว
6. เป็นกลางในการที่จะพิจารณาเรื่องต่าง ๆ
7. พยายามเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม ในท้องถิ่นที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนดำเนินงานอยู่
8. เต็มใจที่จะรับ หรือ ปรับตัวเปลี่ยนแปลง รับฟังความคิดเห็นใหม่ ๆ ที่จะช่วยให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนประสบความสำเร็จ
9. แสวงหาวิธีปรับปรุงตัวเองอย่างสม่ำเสมอ

คณะกรรมการดำเนินการในสหกรณ์เครดิตยูเนียน

คณะกรรมการดำเนินการในสหกรณ์เครดิตยูเนียน ประกอบด้วย ประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการดำเนินการอีกสิบสี่คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก ให้คณะกรรมการดำเนินการเลือกตั้งในระหว่างกันเองขึ้นดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง และเหรัญญิกคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ และเปิดเผยให้ทราบโดยทั่วกัน ณ สำนักงานสหกรณ์

ให้ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการทุกคนปฏิบัติงานคนต่อที่ประชุมใหญ่ด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้

“ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิบัติงาน) ขอปฏิบัติงานว่าจะปฏิบัติหน้าที่ตามความคิดเห็นของข้าพเจ้าโดยบริสุทธิ์ใจจะเป็นผู้รักษาไว้ซึ่งสิ่งที่จะพยายามไม่ขาดการประชุมคราวใด ๆ โดยไม่จำเป็นจริง ๆ และจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อประโยชน์ของสหกรณ์และบรรดาสมาชิก”

ห้ามไม่ให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นที่ปรึกษากรรมการดำเนินการ

1) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในความผิดที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริต

2) เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน ฐานทุจริตต่อหน้าที่

3) เคยถูกนายทะเบียนสหกรณ์สั่งให้พ้นตำแหน่งกรรมการดำเนินการ

4) เคยถูกที่ประชุมใหญ่มีมติถอดถอนออกจากตำแหน่งกรรมการดำเนินการเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่

5) สมาชิกซึ่งอยู่ระหว่างผิดนัดการส่งเงินงวดชำระหนี้ไม่ว่าจะเป็นต้นเงินหรือดอกเบี้ย หรือสมาชิกที่ได้เข้าเป็นสมาชิกไม่ครบสิบสองเดือน

6) ผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในสหกรณ์นี้

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการแต่ละตำแหน่ง

1. ประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่และที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ และควบคุมการประชุมดังกล่าวให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2) ควบคุมดูแลการดำเนินงานทั่วไปของสหกรณ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและอยู่ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

3) ลงลายมือชื่อในเอกสารต่าง ๆ ในนามสหกรณ์ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

4) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ข้อบังคับระเบียบ มติ หรือคำสั่งของสหกรณ์

2. รองประธานกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) ปฏิบัติการในอำนาจหน้าที่ของประธานกรรมการแทนประธานกรรมการ เมื่อประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อตำแหน่งประธานว่างลง

2) ปฏิบัติการตามที่ประธานกรรมการมอบหมายให้

3) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมายให้ภายใต้ข้อบังคับระเบียบ มติ หรือคำสั่งของสหกรณ์

3. เลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

1) จัดทำรายงานการประชุมใหญ่และรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินการ
ทุกครั้ง

2) ดูแลรักษาเอกสาร และรายงานการประชุมของสหกรณ์ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ

3) แจ้งนัดประชุมไปยังบรรดาสมาชิก หรือกรรมการดำเนินการแล้วแต่กรณี

7) อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติให้เป็นที่สุด

กรณีที่ที่ประชุมใหญ่ลงมติถอดถอนให้กรรมการดำเนินการพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ให้ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการใหม่ทั้งคณะอยู่ในตำแหน่งได้เช่นเดียวกับคณะกรรมการดำเนินการในชุดแรก

ตำแหน่งว่างก่อนถึงคราวออกตามวาระ ถ้าตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระ เว้นแต่เพราะเหตุที่นายทะเบียนสั่งให้ออกทั้งคณะหรือรายตัว ให้กรรมการดำเนินการที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ประชุมดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะมีการประชุมใหญ่ ซึ่งจะได้มีการเลือกตั้งกรรมการดำเนินการแทนในตำแหน่งที่ว่าง แต่ถ้าในเวลาใดจำนวนกรรมการดำเนินการลดลงจนเหลือน้อยกว่าองค์ประชุม กรรมการดำเนินการที่ดำรงตำแหน่งอยู่จะประชุมดำเนินการใด ๆ ไม่ได้ นอกจากต้องนัดเรียกให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญขึ้นโดยเร็ว

ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการดำเนินการว่างลงก่อนถึงคราวออกตามวาระตามความในวรรคก่อนนั้นเป็นตำแหน่งประธานกรรมการ หากไม่มีรองประธานกรรมการทำหน้าที่แทนและยังมิได้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งใหม่ คณะกรรมการดำเนินการอาจพิจารณาเลือกตั้งกรรมการดำเนินการอื่นขึ้นทำหน้าที่แทนชั่วคราวจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่

กรรมการดำเนินการซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งขึ้นแทนในตำแหน่งที่ว่างให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าที่กำหนดเวลาที่ผู้ซึ่งคนแทนนั้นชอบที่จะอยู่ได้

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ กับทั้งในทางอันจะทำให้เกิดความจำเริญแก่สหกรณ์ทุกประการ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

1) รับทราบเรื่องการรับสมาชิกและสมาชิกออกจากสหกรณ์ เสนอเรื่องอุทธรณ์ของผู้สมัครที่มีได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกต่อที่ประชุมใหญ่ ตลอดจนดูแลให้สมาชิก ปฏิบัติการต่าง ๆ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

2) พิจารณาในเรื่องการรับฝากเงิน การกู้ยืมเงิน การให้เงินกู้ และการฝาก หรือลงทุนเงินของสหกรณ์

3) กำหนดและดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ และเสนอองบคูลกับรายงานประจำปี แสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่

4) เสนอแนะการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่

5) เสนอแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ

6) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง หรือจ้างและกำหนดค่าตอบแทนของผู้จัดการตามระเบียบของสหกรณ์ ตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการให้เป็นการถูกต้อง

- 7) กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์
 - 8) จัดให้มีและดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุคบัญญัติ เอกสารต่าง ๆ และบรรดาอุปกรณ์ดำเนินงานของสหกรณ์
 - 9) พิจารณาให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกและออกจากชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด และองค์กรอื่น
 - 10) พิจารณาคำเนิการแต่งตั้งและถอดถอน คณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของสหกรณ์
 - 11) พิจารณารหัสและปฏิบัติตามหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย หรือชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด
 - 12) พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสมาชิก เจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ ตลอดจนสอดส่องดูแลโดยทั่วไป เพื่อให้กิจการของสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี
 - 13) พิจารณารายงานของคณะกรรมการอื่น ๆ คณะผู้ตรวจสอบกิจการ ความเห็นของผู้จัดการและสมาชิกเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์
 - 14) เชิญสมาชิกหรือบุคคลภายนอกที่เห็นสมควรเป็นที่ปรึกษาของสหกรณ์ ตลอดจนกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร
 - 15) ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือประนีประนอมยอมความหรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณาชี้ขาด
 - 16) พิจารณาคำเนิการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
 - 17) พิจารณาแต่งตั้งกรรมการดำเนินการเป็นผู้แทนสหกรณ์ เพื่อเข้าประชุมใหญ่และออกเสียงในการประชุมใหญ่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์กรอื่นซึ่งสหกรณ์นี้เป็นสมาชิก ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์กรนั้นกำหนดไว้
 - 18) ค้ำประกันเงินกู้ที่สหกรณ์กู้ยืมจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยรับผิดชอบการค้ำประกันในฐานะส่วนตัว
 - 19) พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เภรัณยูิก ผู้จัดการ หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม
- ความรับผิดชอบของคณะกรรมการดำเนินการ ในกรณีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กระทำการหรือคว้นการกระทำการ หรือกระทำการโดยประมาทเลินเล่อในการปฏิบัติหน้าที่ของตนจนทำให้เสียผลประโยชน์ของสหกรณ์ หรือสมาชิก อันเป็นเหตุให้สหกรณ์ มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการเงิน

การบัญชี หรือกิจการ หรือฐานะการเงินตามรายงานการสอบบัญชี หรือรายงานการตรวจสอบ เป็นเหตุให้ สหกรณ์ได้รับความเสียหาย คณะกรรมการดำเนินการต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่สหกรณ์

คณะกรรมการอื่น

คณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการอำนวยการจาก คณะกรรมการดำเนินการจำนวนไม่เกินห้าคน โดยให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เสร็จญูฎีก และเลขานุการของคณะกรรมการดำเนินการ เป็นกรรมการอำนวยการและให้คณะกรรมการดำเนินการ ตั้งกรรมการดำเนินการอื่นเป็นกรรมการร่วมอีกตามสมควร

ให้ประธานกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการดำเนินการเป็นประธานและเลขานุการ คณะกรรมการอำนวยการตามลำดับ

คณะกรรมการอำนวยการให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการ ดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการนั้น

ให้คณะกรรมการอำนวยการประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกัน เดือนละครั้งเป็นอย่างน้อย และให้ประธานกรรมการอำนวยการ หรือเลขานุการนัดเรียกประชุมได้

ในการประชุมคณะกรรมการอำนวยการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนของกรรมการอำนวยการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อวินิจฉัยทั้งปวงของคณะกรรมการอำนวยการ ให้เสนอคณะกรรมการดำเนินการ ในการประชุมคราวถัดไปทราบ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการ ให้คณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้ดำเนินการ แทนคณะกรรมการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย และตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และ คำสั่งของสหกรณ์ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

1) พิจารณาคำเนินการในเรื่องการรับสมาชิก และสมาชิกออกจากสหกรณ์ ตลอดจน การดูแลให้สมาชิกปฏิบัติตามกติกาต่างๆ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ และมติของสหกรณ์

2) ควบคุมในเรื่องการรับเงิน การจ่ายเงิน การสะสมเงิน การฝากเงิน หรือการเก็บรักษา เงินให้เป็นไปตามข้อบังคับและระเบียบของสหกรณ์

3) ควบคุมดูแลจัดทำบัญชีและทะเบียนต่าง ๆ ของสหกรณ์ให้ถูกต้องครบถ้วนและเป็น ปัจจุบันอยู่เสมอ

4) ควบคุมดูแล เก็บรักษาเอกสารหลักฐานต่างๆ ตลอดจนทรัพย์สินของสหกรณ์ให้อยู่ใน สภาพอันดีและปลอดภัย และพร้อมที่จะนำมาให้ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ทันที

5) เสนอแนะคณะกรรมการดำเนินการ ในการปรับปรุงหรือแก้ไขการบริหารงานของสหกรณ์

6) ควบคุมดูแลการจัดทำงบดุล รวมทั้งบัญชีกำไรขาดทุน และรายงานประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ เสนอคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเสนอต่อที่ประชุมใหญ่อุณหภูมิ

7) พิจารณาจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ

8) พิจารณาแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ เสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการพิจารณาเสนอให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณาอนุมัติ

9) ทำนิติกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานของสหกรณ์ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

คณะกรรมการเงินกู้ คณะกรรมการดำเนินการอาจตั้งคณะกรรมการเงินกู้จากคณะกรรมการดำเนินการ จำนวนไม่เกินห้าคน โดยให้มีตำแหน่งประธานกรรมการคนหนึ่ง และเลขานุการคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ

กรรมการผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอำนวยการ มิให้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการเงินกู้

คณะกรรมการเงินกู้ให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับกำหนดเวลาของคณะกรรมการดำเนินการซึ่งตั้งคณะกรรมการเงินกุนั้น

ให้คณะกรรมการเงินกู้ประชุมกันตามคราวที่มีกิจธุระ แต่จะต้องมีการประชุมกันเดือนละหนึ่งครั้งเป็นอย่างน้อยและให้ประธานกรรมการเงินกู้ หรือเลขานุการนัดเรียกประชุมได้

ในการประชุมคณะกรรมการเงินกู้ ต้องมีกรรมการเงินกู้เข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการเงินกู้ทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อวินิจฉัยทั้งปวงของคณะกรรมการเงินกู้ให้นำเสนอคณะกรรมการดำเนินการทราบในการประชุมคราวถัดไป

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเงินกู้ ให้คณะกรรมการเงินกู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอนุมัติการให้เงินกู้แก่สมาชิกตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ รวมทั้งข้อต่อไปนี้

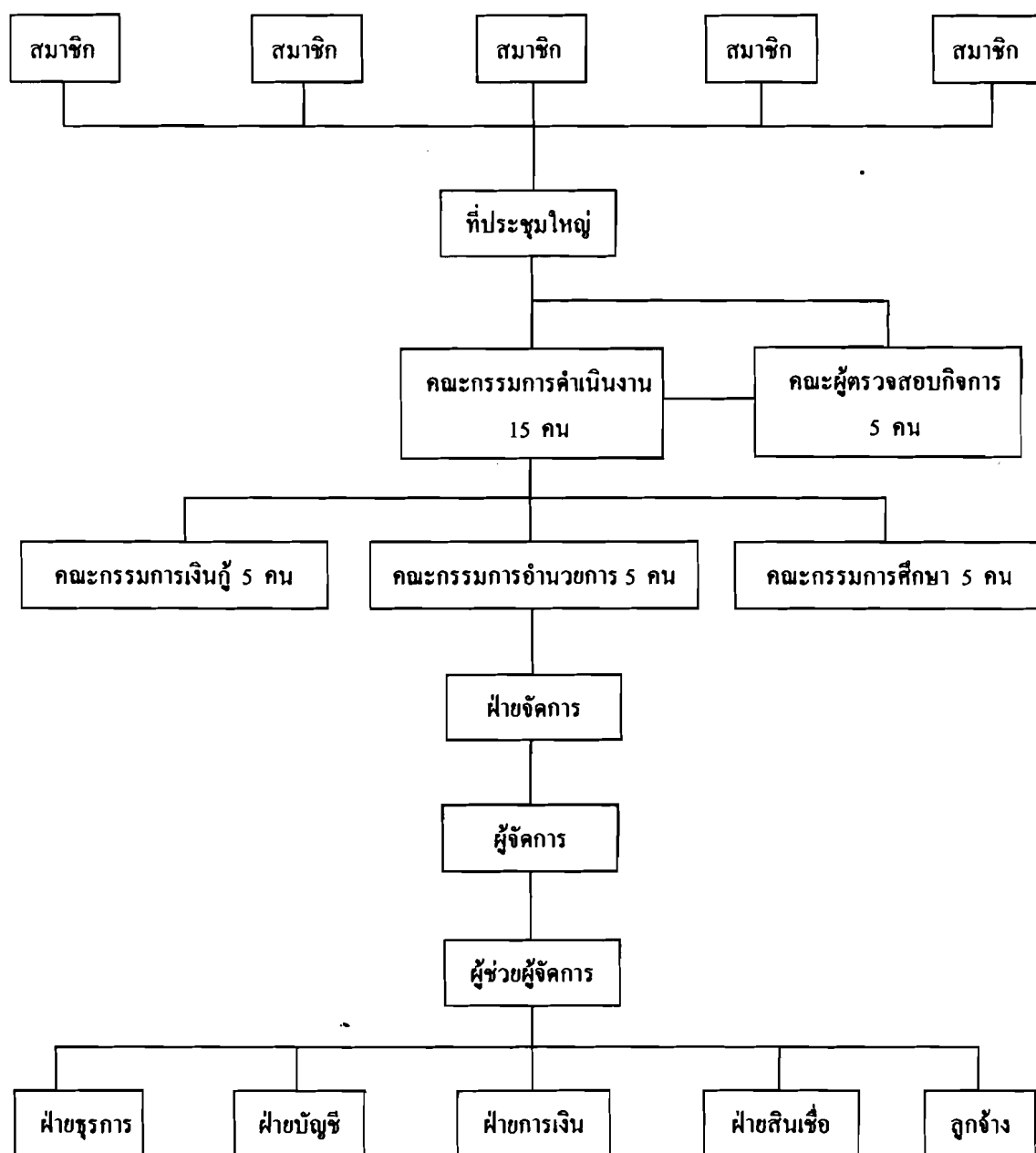
1) ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของสมาชิกให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ให้เงินกุนั้น

2) ตรวจสอบ ควบคุมให้เงินกู้มีหลักประกันตามที่กำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์ และเมื่อเห็นว่าหลักประกันสำหรับเงินกู้อย่างใดเกิดบกพร่องก็ต้องกำหนดให้ผู้กู้จัดการแก้ไขให้คืนดีภายในระยะเวลาที่กำหนด

3) ดูแลและติดตามการชำระหนี้ของสมาชิกผู้กู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา

4) สอบสวนเบื้องต้นให้ได้ข้อความจริง ในกรณีสมาชิกผู้กู้ขอผ่อนเวลาการส่งเงินงวดชำระหนี้เงินกู้หรือผัดนักการส่งเงินงวดชำระหนี้ เพื่อเสนอความเห็นให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาผ่อนผัน หรือเรียกคืนเงินกู้ หรือสอบสวนลงโทษให้สมาชิกออกจากสหกรณ์

โครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์เครดิตยูเนียน
ลักษณะ โครงสร้างการจํากัดกรของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ภาพที่ 2.5 ลักษณะโครงสร้างการจํากัดกรของสหกรณ์เครดิตยูเนียน
(ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย จำกัด, 2549 : 17)

หลังจากนั้นเศรษฐกิจก็เริ่มฟื้นตัวขึ้นในปี 2533 - 2538 ...

ประวัติเศรษฐกิจไทยสมัยใหม่

การปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจไทย

การปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ...

ศก. 2544 : 30

การปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจไทย ...

กรมการฝึกหัดครู (สำนักงานสถาบันราชภัฏ) ได้จัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาดำเนินการส่งเสริมเผยแพร่ – จัดตั้งมาตลอด ในระหว่างปี พ.ศ. 2535 – 2538 ได้รับงบประมาณจาก CCA (Canadian Credit Association) มาส่งเสริมเผยแพร่จัดตั้งเครดิตยูเนียน ทำให้สหกรณ์เครดิตยูเนียนได้รับการส่งเสริม เผยแพร่ และจัดตั้งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มเครดิตยูเนียนวัดใหม่ธรรมรังษีนับได้ว่าเป็นกลุ่มเครดิตยูเนียนแห่งแรกของจังหวัดเพชรบุรี โดยการนำของคณะอาจารย์จากสถาบันราชภัฏเพชรบุรี คือ ผศ.สุวิทย์ เป็ยผ่อง และอาจารย์ชำนาญ อิมสะอาด โดยได้หารือกับท่านเจ้าอาวาสวัดธรรมรังษี หรือ ท่านพระครูอนุกุลประชากิจ โดย ได้รวบรวมเพื่อนที่มีความสนใจ สมัครเข้าเป็นสมาชิก ได้เริ่มจัดตั้งเป็นกลุ่มเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 มีสมาชิกจำนวน 66 คน มีเงินทุนหมุนเวียน 1,550 บาท โดยอาจารย์วิเชียร พ่วงลาโก ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการดำเนินการเป็นคนแรก เมื่อรวบรวมคนได้ และมีคณะกรรมการดำเนินการทำหน้าที่ในการบริหารงาน จึงได้ขอใช้สถานที่วัดธรรมรังษี เป็นที่ทำงานของกลุ่ม โดยเรียกชื่อกลุ่มว่า “กลุ่มเครดิตยูเนียนวัดใหม่ธรรมรังษี” โดยมีท่านพระครูอนุกุลประชากิจเป็นศูนย์รวมใจเพื่อนสมาชิกทุกคน เมื่อเวลาผ่านไป 12 ปี กลุ่มเครดิตยูเนียนวัดใหม่ธรรมรังษี ได้ขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2535 ประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ ชื่อ “สหกรณ์เครดิตยูเนียนธรรมรังษี จำกัด” หมายเลขที่ อ. 001335 ลงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2535 การดำเนินการบริหารโดยคณะกรรมการ ซึ่งมาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี มีผู้จัดการเป็นผู้บริหารฝ่ายจัดการ มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์ 6 คน

การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนธรรมรังษี จำกัด

สหกรณ์เครดิตยูเนียนธรรมรังษี จำกัด มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นสถาบันการเงินและสวัสดิการชุมชน มีขอบเขต วัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้สมาชิกช่วยตนเอง เพื่อดำเนินธุรกิจร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยใช้หลักคุณธรรมพื้นฐานห้าประการ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความรับผิดชอบ ความเห็นใจกัน และความวางใจกัน รวมทั้งจริยธรรมอันดีงาม อันมีการประหยัด เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถอยู่ดีกินดี มีสันติสุข รวมทั้งในข้อต่อไปนี้ด้วย

- 1) ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก
- 2) จัดหาทุนและบริการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ
- 3) ทำหรือจัดหาปัจจัยการผลิต รวมซื้อ รวมขาย สินค้าและบริการของสมาชิก รวมทั้งจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค หรือแปรรูปผลผลิตของสมาชิก
- 4) ร่วมมือกับสหกรณ์อื่น ชุมชนสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย องค์กรชุมชน ภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
- 5) ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชน

อำนาจกระทำการของสหกรณ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ ให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้

- 1) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น
- 2) ให้สมาชิกกู้ยืมเงินตามความจำเป็น หรือมีประโยชน์
- 3) กู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนดำเนินงานของสหกรณ์
- 4) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงิน
- 5) ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและตราสารการเงิน
- 6) ค้ำประกันเงินกู้ หรือสินเชื่อของสมาชิก รวมทั้งการค้ำประกันการให้เช่าซื้อ หรือให้ยืม ทรัพย์สินอื่นแก่สมาชิก
- 7) ซื้อหุ้นของธนาคารซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์
- 8) ซื้อหุ้นของชุมนุมสหกรณ์หรือสหกรณ์อื่น
- 9) ซื้อหุ้นของสถาบันซึ่งประกอบธุรกิจอันทำให้เกิดความสะดวก หรือส่งเสริมความเจริญแก่กิจการของสหกรณ์
- 10) ซื้อหลักทรัพย์รัฐบาลหรือรัฐวิสาหกิจ
- 11) ฝากหรือลงทุนอย่างอื่นตามกฎหมายและตามที่คณะกรรมการพัฒนาการสหกรณ์แห่งชาติกำหนด
- 12) ให้สวัสดิการและการสงเคราะห์ตามสมควรแก่สมาชิกและครอบครัว
- 13) จัดให้มีสวัสดิการคุ้มครองการออมทรัพย์ คุ้มครองเงินกู้ของสมาชิก
- 14) ดำเนินการให้กู้ยืมเพื่อการเกษตร
- 15) ร่วมมือกับทางราชการ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมชนสหกรณ์และสหกรณ์อื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์
- 16) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก คณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ หรือบุคคลทั่วไป
- 17) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่นใด
- 18) ทำหรือจัดหาปัจจัยการผลิต รวมซื้อ รวมขาย สินค้าและบริการของสมาชิก รวมทั้งจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค หรือแปรรูปผลผลิตของสมาชิก
- 19) กระทำการต่าง ๆ ตามที่อนุญาตไว้ในกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กล่าวข้างต้น รวมถึง ซื้อ ถูกรวมสิทธิ์หรือทรัพย์สินครอบครอง กู้ ยืม โอนหรือรับโอน ยืมหรือให้ยืม เช่าหรือให้เช่า เช่าซื้อหรือให้เช่าซื้อ จำนองหรือรับจำนอง จำนำหรือรับจำนำ ขายหรือจำหน่าย ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก

ระเบียบสหกรณ์เครดิตยูเนียนธรรมรังษี จำกัด ว่าด้วยการให้เงินกู้และดอกเบี้ยเงินกู้
แก่สมาชิกสหกรณ์ พ.ศ. 2549

สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก 4 ประเภท คือ

- 1) เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน
- 2) เงินกู้สามัญ
- 3) เงินกู้พิเศษ
- 4) เงินกู้โครงการพิเศษ

โดยสหกรณ์จะให้เงินกู้ได้เฉพาะแก่ผู้ที่เป็นสมาชิก โดยสมบูรณ์แล้วเท่านั้น

1. เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน มีจำนวนไม่เกิน 10,000 บาท โดยไม่เกินร้อยละ 90 ของทุนเรือนหุ้น และต้องชำระคืนภายใน 10 เดือน

2. เงินกู้สามัญ จำนวนเงินกู้สามัญที่ให้แก่สมาชิกผู้กู้คนหนึ่งๆ นั้น ย่อมสุดแต่คณะกรรมการดำเนินการหรือคณะกรรมการเงินกู้พิจารณาเห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินสามเท่าของเงินสะสมค่าหุ้นที่สมาชิกมีอยู่ในวันสิ้นเดือนก่อนเดือนที่ขอกู้ขณะนั้น และต้องไม่เกินหนึ่งแสนบาท การค้ำประกันโดยเพื่อนสมาชิก 2 คน หรือหลักทรัพย์ค้ำประกัน ชำระคืนภายใน 60 เดือน

3. เงินกู้พิเศษ หมายถึง การให้เงินกู้แก่สมาชิกรายใดรายหนึ่งที่มียอดเงินเกินกว่า 100,000 บาท และไม่เกินร้อยละสิบของทุนดำเนินการของสหกรณ์ อีกทั้งต้องอยู่ในจำกัดสิบเท่าของมูลค่าหุ้นของผู้กู้และไม่เกิน 350,000 บาท ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน ชำระคืนภายใน 100 เดือน

4. เงินกู้โครงการพิเศษ ในกรณีที่สมาชิกมีความประสงค์ขอกู้เงินสำหรับการจัดทำโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการสินเชื่อเพื่อการเกษตร โครงการสินเชื่อเพื่อการเลี้ยงสัตว์ โครงการสินเชื่อเพื่อการประมง โครงการสินเชื่อเพื่อการค้าขาย โครงการสินเชื่อเพื่อการเคหะ โครงการสินเชื่อเพื่อยานพาหนะหรือโครงการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการเห็นชอบ สหกรณ์อาจให้เงินกู้โครงการพิเศษแก่สมาชิกได้ตามโครงการที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนดในแต่ละโครงการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นเรศร์ สุภักดิ์ (2539 : 90-92) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อหนี้จัดชั้นของธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ลูกหนี้ขาดประสพการณ์และมีความรู้ในการบริหารธุรกิจที่กู้ยืมไปลงทุนไม่ดีพอ ดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อรายได้ตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอแก่การชำระหนี้คืนได้ นอกจากนี้แล้วลูกหนี้ยังปิดบังข้อมูลที่แท้จริงต่อธนาคารทำให้เมื่อเกิดปัญหาต่อธุรกิจนั้น ๆ แล้วธนาคารไม่สามารถติดตามช่วยแก้ไขปัญหาให้ได้ ประกอบกับลูกหนี้มีหนี้

ภายนอกระบบธนาคาร ที่เสียดอกเบี้ยในอัตราสูง และมุ่งชำระหนี้เหล่านั้นก่อน จึงเป็นผลกระทบต่อวงจรมูลเงินในระบบธนาคาร และทำให้ธุรกิจยิ่งซบเซาและขาดสภาพคล่องต่อมวลรวมมากยิ่งขึ้น กล่าวได้ว่า เพราะสาเหตุของการใช้เงินที่ผิดวัตถุประสงค์ โดยลูกหนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์ค้ำประกัน พบว่าหลักทรัพย์บางประเภทเกิดปัญหาการเสื่อมสภาพและราคาตกต่ำ และเมื่อการชำระหนี้คืนมีการยืดระยะเวลาออกไปจึงยิ่งทำให้มูลค่าหลักทรัพย์ใกล้เคียงกับภาระหนี้มากขึ้น และในส่วนที่เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจของประเทศพบว่าสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนปัญหาภัยธรรมชาติเป็นอุปสรรคและปัญหาสำคัญที่ไม่เอื้อต่อการจำหน่ายผลผลิตที่ก่อให้เกิดผู้ลงทุนเกิดรายได้ที่ไม่เพียงพอชำระหนี้คืนได้

จรรยาวัณ ตรีการศิริพันธ์ (2540 : 47-49) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาการชำระหนี้ของธนาคารพาณิชย์ ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยภายนอกที่เป็นผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจซบเซา เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงจากนโยบายของรัฐบาล สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการผลิตสินค้าออกสู่ตลาด การเกิดภัยธรรมชาติ ซึ่งมีผลทำให้เกิดหนี้ค้างชำระมาก สำหรับปัจจัยภายในที่เกิดจากธนาคารพาณิชย์และที่เป็นปัญหาทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ ส่วนใหญ่มาจากอัตราดอกเบี้ยที่เพิ่มสูงขึ้น มีการจัดการให้สินเชื่อบางประเภท และเงื่อนไขการชำระหนี้สูงไป ส่วนปัจจัยด้านตัวลูกค้า กลุ่มลูกหนี้ส่วนมากมีการลงทุนเกินตัวทำให้ต้นทุนสูง ธุรกิจขาดสภาพคล่อง ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและทำการค้าเกินตัว เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารุ่นนี้เพื่อที่จะเป็นแนวทางสำหรับผู้รับผิดชอบด้านอำนวยสินเชื่อ จึงควรให้ความละเอียดรอบคอบและระมัดระวังในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อให้แก่ลูกค้า โดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรมผู้กู้ (Character) ความสามารถในการส่งผลตอบแทน (Returns) คุ้มต่อเงินลงทุนหรือไม่ ความสามารถส่งเงินกู้คืน (Repayment) และความสามารถในการเสี่ยงภัย (Risk) เมื่อต้องประสบกับภาวะรายได้ต่ำหรือสูญเสียในสิ่งที่คาดไม่ถึงก็สามารถที่จะยื่นหยัดในธุรกิจได้ ที่สำคัญคือธนาคารพาณิชย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอำนวยสินเชื่อ ควรมีการทำงานที่ประสานกัน จริงใจต่อกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับลูกค้า ทั้งนี้เพื่อป้องกันหนี้เสียที่จะเกิดขึ้นซ้ำซ้อน ตลอดจนความร่วมมือของผู้บริหารประเทศที่ควรดำเนินนโยบายการเงินและการคลังให้สอดคล้องกับนโยบายการอำนวยสินเชื่อเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

นรัชย์ ตรียศรัศย (2540 : 39-40) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถชำระคืนเงินกู้ โดยรวบรวมข้อมูลจากเพิ่มสินเชื่อรายตัวลูกค้า ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาศรีนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี Purposive Sampling จำนวนรวมทั้งหมด 125 ราย ประกอบด้วยกลุ่มลูกหนี้ที่มีคุณภาพดี คือ มีการผ่อนชำระจำนวนเงินเท่ากับ หรือมากกว่าที่กำหนด จำนวน 65 ราย และพวกที่อยู่นอกกลุ่มเงินนี้ จัดเป็นพวกคุณภาพไม่ดี 60 ราย จากผลการศึกษาสรุปได้

คือ สำหรับลูกค้าที่มีความต้องการกู้ยืมเงินไปซื้ออสังหาริมทรัพย์ ถ้าเป็นลูกค้าที่มีอาชีพรับราชการ ไม่มีสถานภาพสมรส และไม่มีอสังหาริมทรัพย์เดิม นอกจากนั้นระยะเวลาผ่อนชำระคืน และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือมีน้อย โอกาสที่ลูกค้าจะมีความสามารถในการชำระคืนจะมีอยู่สูงมากขึ้น สำหรับลูกค้าที่มีความต้องการกู้ยืมเงินไปเพื่อประกอบธุรกิจ ถ้าเป็นลูกค้าเก่าที่มีรายได้ต่ำนอกจากนั้นระยะเวลาผ่อนชำระคืน และร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินที่ได้รับอนุมัติมีน้อยจะมีโอกาสที่ มีความสามารถในการชำระคืนสูงมากขึ้น สำหรับลูกค้าในภาพรวม ถ้าเป็นลูกค้าเก่าที่มีอาชีพรับราชการ มีระดับรายได้ต่ำ ไม่มีอสังหาริมทรัพย์เดิมอยู่ นอกจากนั้นระยะเวลาผ่อนชำระคืนและร้อยละของภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินที่ได้รับอนุมัติมีน้อย จะมีโอกาสที่จะมีความสามารถในการชำระคืนมากขึ้น

สุพรรณ ดวงจันทร์ (2541 : 47-50) ได้ศึกษาเรื่องหนี้มีปัญหของสินเชื่อกองทุนไทยธนวิทย์ ไซกลุ่มตัวอย่างจำนวน 211 ตัวอย่าง ที่เป็นลูกหนี้สินเชื่อกองทุนไทยธนวิทย์ ของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมพบว่าลูกหนี้ที่มีหนี้เสีย เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุระหว่าง 30-39 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมรสแล้วและประกอบอาชีพข้าราชการครู มีรายได้เฉลี่ย 9,259.50 บาท และมีอายุการทำงานเฉลี่ย 14.2 ปี ผลการศึกษาปัจจัยทางด้านรายได้ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ของกลุ่มสมรส อายุการทำงานของลูกค้า ที่มีผลต่อการเกิดหนี้เสียมากหรือน้อยพบว่าลูกหนี้ที่มีระดับรายได้ต่ำจะมีหนี้เสียเล็กน้อย ในทำนองเดียวกันลูกหนี้ที่มีระดับรายได้มาก ก็จะมีหนี้เสียมาก ลูกหนี้ที่มีอายุน้อยจะมีหนี้เสียเล็กน้อย และลูกหนี้ที่มีอายุมากจะมีหนี้เสียมาก ลูกหนี้ที่คู่สมรสมีรายได้น้อยหนี้เสียจะน้อย และหากคู่สมรสมีรายได้มากหนี้เสียจะมากและลูกหนี้ที่มีอายุการทำงานมากหนี้เสียจะมาก ในขณะที่ลูกหนี้ที่มีอายุการทำงานน้อย หนี้เสียจะน้อยด้วย ผลการสัมภาษณ์ ผู้ให้กู้มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียในส่วนของธนาคารพบว่า เจ้าหน้าที่สินเชื่อขาดความรับผิดชอบในการพิจารณาเงินกู้ ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและขาดการติดตามผลงาน ในส่วนของตัวลูกหนี้ การเกิดหนี้เสียมีผลมาจากการที่ลูกหนี้มีพฤติกรรมในการใช้จ่ายเงินสุรุ่ยสุร่าย และอาจเกิดจากค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิด

คำรง ม่วงเหลี่ยม (2542 : 42-43) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้า ของบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ ใช้ข้อมูลทั้งแบบปฐมภูมิและทุติยภูมิ ได้โดยการสำรวจจากบริษัทเงินทุนและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่มีอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 31 บริษัท โดยหลักการเลือกตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญ มีเพียง 6 ปัจจัยเท่านั้น ที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้า โดยแบ่งตามกลุ่มของปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของผู้กู้ มี 4 ปัจจัย คือ อายุ การศึกษา ประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน และการมีชีวิตอยู่ จากการศึกษ พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ คือ ประสิทธิภาพในการใช้เงินกู้สถาบันการเงิน ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกค้า

แต่อย่างไร ปัจจัยที่เกี่ยวกับสังคม มี 4 ปัจจัย คือ สถานะสมรส จำนวนสถาบันการเงินที่เป็นหนี้ การถูกดำเนินคดี และการประกอบอาชีพจากการศึกษาได้พบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ คือจำนวนอาชีพที่ประกอบในปัจจุบัน ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนแต่อย่างไร ปัจจัยที่เกี่ยวกับเงื่อนไขข้อตกลงบริษัทผู้ให้กู้กับลูกหนี้มี 5 ปัจจัย คือ อัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อเงินกู้ที่ได้รับ ระยะเวลาที่เป็นหนี้ อัตราส่วนวงเงินกู้รวมที่ได้รับอนุมัติต่อวงเงินที่เสนอขอตั้งแต่เริ่มแรก อัตราส่วนวงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติต่อราคาประเมินหลักประกันเงินกู้ และการใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ คือ อัตราส่วนภาระหนี้เงินต้นต่อวงเงินกู้ที่ได้รับ และการใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้แต่อย่างไร ปัจจัยที่เกี่ยวกับความสามารถของผู้กู้ มี 3 ปัจจัย คือ อัตราส่วนผลต่างรายได้จริงปัจจุบันกับรายได้จากคำขอสินเชื่อ ต่อรายได้พยากรณ์ มูลค่าทรัพย์สินที่เตรียมไว้เพื่อชำระหนี้และหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้ คืออัตราส่วนผลต่างรายได้จริงในปัจจุบันกับรายได้พยากรณ์จากคำขอสินเชื่อต่อรายได้พยากรณ์ และหนี้สินนอกระบบสถาบันการเงิน ส่วนปัจจัยอื่น ไม่พบว่ามีสัมพันธ์กับความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของลูกหนี้แต่อย่างไร

นางนุช กะคีแดง (2541 : 51-53) ได้ทำการศึกษาเรื่องหนี้ค้างชำระของสินเชื่อ เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระมูลค่าต่ำกว่า 600,000 บาท ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36-45 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าและมีอาชีพที่มีรายได้ประจำ โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 30,001 บาท และมีสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 3-4 คน การกู้ยืมส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์กู้ยืมเพื่อซื้อที่ดินและอาคารรวมทั้งห้องชุดที่พักอาศัย โดยมีวงเงินกู้ยืมระหว่าง 300,000 บาท และมีมูลค่าหลักทรัพย์ค้ำประกันต่ำกว่า 60,001 บาท สำหรับระยะเวลาในการกู้ยืม มีระยะเวลา 10-15 ปี โดยอัตราดอกเบี้ยที่ตกลงในวันกู้ยืมส่วนใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ 11.6-13.0 และมีงวดการชำระระหว่าง 3,001-6,000 บาทต่อเดือน การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระของธนาคารอาคารสงเคราะห์ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่กำหนดในแบบจำลองสามารถอธิบายการเกิดหนี้ค้างชำระได้ร้อยละ 76.97 โดยปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ อัตราส่วนระหว่างมูลค่างวดการชำระหนี้เทียบกับรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และมูลค่าสิ่งปลูกสร้าง ที่เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน ซึ่งสอดคล้องตามหลักความสามารถในการชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ C (C's Policy) หรือหลักการชำระหนี้ตามหลักเกณฑ์ P (P's Policy) ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่กำหนดในแบบจำลอง อาทิ อาชีพ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและอัตราส่วนระหว่างมูลค่าลูกหนี้ต่อมูลค่าสินทรัพย์หลักประกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างไร ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติงานการอนุมัติวงเงินสินเชื่อ นั้น ทางฝ่ายสินเชื่อจะต้องพิจารณาหลักในด้านความสามารถ

ในการชำระหนี้ โดยเฉพาะรายได้ต่อเดือนของลูกหนี้ รวมถึงอัตราส่วนมูลค่าการชำระหนี้ต้องวัดเทียบกับรายได้เฉลี่ยที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงศักยภาพในการชำระหนี้ของลูกหนี้ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับมูลค่าสิ่งปลูกสร้างที่เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันที่เป็นตัวสะท้อนถึงความต้องการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยอย่างแท้จริงมิใช่เพื่อการเก็งกำไร ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเสี่ยงในการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารอาคารสงเคราะห์ ส่วนข้อเสนอแนะการศึกษาหนี้ค้างชำระในอนาคต การสร้างแบบจำลองอาจจะมีการเพิ่มปัจจัยบางตัวเข้าไปในแบบจำลอง อาทิ วัตถุประสงค์การกู้ยืม ความต้องการสินเชื่อเพื่อซื้อบ้านหลังที่สอง หรือ อัตราดอกเบี้ยกู้ยืม เป็นต้น เพื่อที่จะสามารถอธิบายการเกิดหนี้ค้างชำระได้ดีขึ้น

พิทยา วัฒนะ (2543 : 63-64) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียในการเบิกเงินเกินบัญชีของลูกค้านาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขากาดสวนแก้ว ผลการศึกษาปัจจัยด้านลูกหนี้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียในการเบิกเงินเกินบัญชี คือ รายได้จากการดำเนินธุรกิจ ประสิทธิภาพของลูกหนี้ การใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ความสามารถของลูกหนี้ไม่ละเอียดพอ ปริมาณหนี้สินของลูกหนี้รวมลักษณะของกิจการเจ้าของคนเดียว และการวิเคราะห์หลักประกันของลูกหนี้ ไม่ละเอียดพอ โดยลูกหนี้ที่มีระดับรายได้จากการดำเนินธุรกิจ มีประสิทธิภาพมากกว่าและปริมาณหนี้สินน้อยจะทำให้เกิดหนี้เสียในการเบิกเงินเกินบัญชีลดลง ส่วนปัจจัยอื่น ๆ เช่น การใช้เงินกู้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์หลักประกัน ไม่ละเอียดพอจะทำให้หนี้เสียในการเบิกเงินเกินบัญชีเพิ่มขึ้น ส่วนการศึกษาปัจจัยทางด้านธนาคารพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียคือ การวิเคราะห์หลักประกันของลูกหนี้และการวิเคราะห์ความสามารถของลูกหนี้ไม่ละเอียดพอ ส่วนการศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจนั้นพบว่ามูลค่าการส่งออก ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราเงินเฟ้อ อัตราการว่างงานและปริมาณสินเชื่อทั้งระบบสามารถอธิบายหนี้มีปัญหาไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ได้อย่างมีนัยสำคัญ ข้อเสนอแนะนโยบายที่ได้จากผลศึกษานี้คือ ประการแรก ด้านลูกค้านั้น ในการพิจารณาให้สินเชื่อ ธนาคารจะต้องคำนึงถึงรายได้จากการดำเนินธุรกิจ ประสิทธิภาพในธุรกิจ การใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ ปริมาณหนี้สิน ลักษณะหรือประเภทกิจการ ประการที่สอง ด้านธนาคาร ธนาคารจะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการวิเคราะห์หลักประกันและความสามารถของลูกหนี้ ประการที่สาม ด้านเศรษฐกิจในการพิจารณาให้สินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชีต้องคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจ เช่น มูลค่าการส่งออก ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ อัตราการว่างงาน ปริมาณสินเชื่อรวมและอัตราเงินเฟ้อ ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อการเกิดปัญหาหนี้เสียที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น ธนาคารจะต้องใช้ความระมัดระวังในการพิจารณาปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นในการให้สินเชื่อเบิกเงินเกินบัญชีมากขึ้น

วรสิทธิ์ โนนานนท์ (2543 : 41-43) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยของธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงปัจจัยและความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้และเพื่อ

ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงหนี้เงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยที่ด้อยคุณภาพให้กลับมาเป็นหนี้ปกติ จากการศึกษาพบว่า อาชีพ อายุ ระดับรายได้ ระยะเวลาในการผ่อนชำระ และวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ ดังนั้นการบริหารสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ธนาคารควรเพิ่มหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ตามผลการศึกษาที่ค้นพบดังนี้ อาชีพของผู้กู้ควรเป็นผู้ประกอบอาชีพเงินเดือนเป็นรายได้ประจำเป็นหลัก อายุของผู้กู้ควรมากกว่า 31 ปี ผู้กู้ควรเปิดเผยหรือแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายประจำ ของตนเองและครอบครัว ตามข้อเท็จจริงต่อธนาคารเพื่อประกอบการขอกู้ พร้อมทั้งธนาคารควรหาวิธีตรวจสอบข้อเท็จจริงของรายละเอียด ที่ผู้กู้นำมาเสนอด้วย ตลอดจนธนาคารต้องทำการสำรวจสภาพทั่วไปเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มของปัญหาที่ลูกหนี้อาจได้รับจากสภาพทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ควรกำหนดระยะเวลาการผ่อนชำระที่ไม่ยาวนานเกินไป ตรวจสอบการใช้เงินกู้ของผู้กู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

พัฒนา กัญยานนท์ (2543 : 60-63) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ของลูกหนี้สินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์หนึ่งในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 11 ปี ประกอบอาชีพพาณิชยกรรมทั่วไปและค้าขาย มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/เดือน ระยะเวลาในการทำสัญญาอยู่ในช่วง 6-10 ปี ภาระหนี้ คงเหลืออยู่ระหว่าง 1-5 ล้านบาท ลูกหนี้มีกิจการมากกว่าหนึ่งกิจการส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้กับสถาบันการเงินอื่น และวัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อทำธุรกิจสังหาริมทรัพย์ การทดสอบปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จำแนกตามหนี้ปกติและหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยวิธี Chi-square เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ตัวแปรที่มีผลต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวน 9 ตัว ได้แก่ อายุ อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับรายได้ วงเงินกู้ ภาระหนี้คงเหลือ ภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น จำนวนกิจการของลูกหนี้ และวัตถุประสงค์ของการกู้ ส่วนระยะเวลาของการกู้ ไม่มีผลกระทบต่อการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แต่อย่างไรก็ตามการทดสอบปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยสมการถดถอย แบบ Logistic Regression เพื่อประมาณค่าความน่าจะเป็นของตัวแปรอิสระว่าเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยสำคัญ มีจำนวน 8 ตัว ได้แก่ อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับรายได้ วงเงินกู้ ภาระหนี้คงเหลือ ภาระหนี้ในสถาบันการเงินอื่น จำนวนกิจการของลูกหนี้ และวัตถุประสงค์ของการกู้ ส่วนระยะเวลาของการกู้ และอายุ ไม่มีผลกระทบต่อ การเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แต่อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาสามารถนำมาสรุปเป็นมาตรฐานในการพิจารณาการปล่อยสินเชื่อ และคัดเลือกลูกค้าสินเชื่อ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการลดความเสี่ยง และป้องกันการเกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ตลอดจน เพื่อความมั่นใจในการตัดสินใจคัดเลือกลูกหนี้ที่มีคุณภาพ

ธงชัย อมฤตธรรม (2544 : 51-54) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารสินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ในการวางแผนบริหารสินเชื่อ

เพื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หัวหน้าหน่วยอำเภอจะเสนองบประมาณและเป้าหมายการดำเนินงานในแต่ละปีผ่านหัวหน้าพนักงานสินเชื่อไปยังผู้จัดการสาขาอำเภอและเสนอไปยังสาขาระดับจังหวัด เพื่อขออนุมัติจากฝ่ายกิจการสาขาภาคเหนือต่อไป การกำหนดเป้าหมายของแผนงานที่สำคัญประกอบด้วย การรับเกษตรกรขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้า การจ่ายเงินกู้ การรับชำระหนี้และการติดตามหนี้ค้างชำระซึ่งจะพิจารณาจากเป้าหมายของปีที่ผ่านมาและนโยบายที่ทางธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกำหนด จากผลการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่ ในช่วงระหว่างปี 2537-2538 สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายในด้านการรับเกษตรกรเข้าเป็นลูกค้า การให้สินเชื่อและการเรียกเก็บหนี้ ส่วนการติดตามหนี้ค้างชำระไม่สามารถทำได้ตามเป้าที่กำหนดไว้ หลักเกณฑ์ในการให้สินเชื่อของ ธกส. พิจารณาจากวัตถุประสงค์ในการขอกู้เงิน ประวัติผู้ขอกู้ หลักประกัน ความสามารถในการชำระหนี้ นโยบายของ ธกส. นโยบายของรัฐบาล และสถานการณ์ของราคาสินค้าเกษตร ปัญหาที่สำคัญที่สุดในการบริหารสินเชื่อของ ธกส. สาขาเชียงใหม่ คือ ปัญหาที่เกิดจากหนี้ค้างชำระ เนื่องจากสินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยง โดยมีสาเหตุหลายประการ ได้แก่ ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ต้นทุนในการผลิตสูง ประสิทธิภาพการผลิตต่อไร่ต่ำ การประกอบการมีขนาดเล็กและปัญหาธรรมา ได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานและปัญหาความไม่แน่นอนในนโยบายของรัฐบาลตามลำดับ

กนิษฐา จอมวิญญาณ์ (2546 : 54-56) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้เงินกู้ในโครงการธนาคารประชาชน ของธนาคารออมสิน สาขาลำปาง ผลการศึกษาพบว่า จากความเห็นของผู้ภูมิจังหวัดที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้ที่มีความสำคัญอันดับแรกคือ ปัจจัย ด้านรายได้ครอบครัว ปัจจัยอื่นที่รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านจำนวนบุคคลที่อยู่อาศัยในครอบครัว ปัจจัยด้านการให้บริการของธนาคาร และปัจจัยด้านค่านิยมของผู้บริโภค เป็นอันดับสุดท้าย จากความเห็นของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน นั้น ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้ที่มีความสำคัญอันดับแรกคือ ปัจจัยด้านความสม่ำเสมอในการเดินบัญชีเงินฝาก ปัจจัยที่รองลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านรายได้ของครอบครัวต่อเดือน ปัจจัยด้านภาวะเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านประสิทธิภาพ การประกอบอาชีพปัจจุบัน และปัจจัยด้านระยะห่างระหว่างสถานประกอบการกับธนาคารออมสิน เป็นอันดับสุดท้าย ขณะที่ปัญหาและอุปสรรคในการชำระหนี้เงินกู้ได้แบ่งเป็น 3 สาเหตุ คือ สาเหตุจากผู้กู้ สาเหตุจากธนาคาร และสาเหตุจากภายนอก จากความเห็นของผู้กู้เงิน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของแต่ละสาเหตุคือ ปัญหาภาระครอบครัวที่เพิ่มขึ้น ปัญหาการเงินที่อนุมัติไม่มีความเหมาะสมต่อความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของแต่ละสาเหตุคือ ปัญหาความซื่อสัตย์ของผู้กู้ ปัญหาการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารที่ไม่มีการกลั่นกรองที่ดี ปัญหาภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ตามลำดับ

ทัศนีย์ จุลลาภา (2546 : 70-71) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนียนในการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา จำกัด กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา

พบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-40 ปี นับถือศาสนาพุทธ การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท ต่อเดือน ภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพมหานคร 2) สมาชิกส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนอยู่ในระดับสูง/มาก 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของสมาชิกพบว่า 3.1 เพศ อายุ ศาสนา ภูมิลำเนาเดิม ไม่มีผลต่อบทบาทด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม ในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3.2 ระดับการศึกษา ไม่มีผลต่อบทบาทด้านสังคมและวัฒนธรรม แต่มีผลต่อบทบาทด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3.3 อาชีพ รายได้ ไม่มีผลต่อบทบาทด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรมแต่มีผลต่อบทบาทด้านการศึกษา ในการพัฒนาชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน ไม่มีผลต่อบทบาทด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา แต่มีผลต่อบทบาทด้านสังคมและวัฒนธรรม ในการพัฒนาชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) สมาชิกมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบทบาทด้านเศรษฐกิจ ด้านการศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม ในการพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับน้อยทั้งหมด

พิชิต ศรีสืบ (2547 :67-69) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียเงินกู้ประเภทมีกำหนดระยะเวลาใช้คืน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดหนี้เสียเงินกู้ประเภทมีกำหนดระยะเวลาใช้คืน ในทัศนคติของลูกหนี้ โดยกลุ่มลูกหนี้สาขาประตูช้างเผือกเชียงใหม่ และกลุ่มลูกหนี้สาขาลำพูน มีความเห็นตรงกันว่าปัจจัยที่เกิดจากลูกหนี้ที่ทำให้เกิดหนี้เสีย คือ การนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ และปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดหนี้เสีย คือ ภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซาหรือตกต่ำ ด้านปัจจัยภายในธนาคารนั้น เจ้าหน้าที่สินเชื่อของสาขาประตูช้างเผือกเชียงใหม่ เห็นว่าเกิดจากการอำนวยการของธนาคารที่ไม่มี การกลั่นกรองที่ดี ส่วนเจ้าหน้าที่สินเชื่อสาขาลำพูน เห็นว่าเกิดจากการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินไป ในด้านปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เกิดหนี้เสียเงินกู้ประเภทแบบมีกำหนดระยะเวลาใช้คืน ในทัศนคติของลูกหนี้ โดยกลุ่มลูกหนี้สาขาประตูช้างเผือกเชียงใหม่ และกลุ่มลูกหนี้สาขาลำพูน มีความเห็นตรงกันว่าปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เกิดหนี้เสีย คือ การขาดเงินทุนในการขยายกิจการ ปัญหา และอุปสรรคที่ทำให้เกิดหนี้เสียเงินกู้ประเภทแบบมีกำหนดระยะเวลาใช้คืนในทัศนคติของ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ โดยกลุ่มเจ้าหน้าที่สินเชื่อสาขาประตูช้างเผือกเชียงใหม่ และกลุ่มเจ้าหน้าที่สินเชื่อสาขาลำพูน มีความเห็นเช่นเดียวกันว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เกิดหนี้เสีย เกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ปล่อยสินเชื่อโดยไม่กลั่นกรอง

พิระชาติ พลเยี่ยม (2548 : 58) ได้ศึกษาเรื่องการค้าชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้านานการ เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่ใจ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุโดยเฉลี่ย 52.60 ปี ผู้ให้ข้อมูลมากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้นและผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สมรสแล้ว โดยมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4 คน และมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 100,815.07 บาทต่อปี ปัจจัยที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลค้างชำระเงินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

การเกษตร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลระบุว่าประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านเกษตรกรรมถูกค้า เช่น การเสียชีวิต วิกฤตโรค เลิกประกอบอาชีพเกษตรกร การย้ายที่อยู่อาศัย การบวชไม่สึก ถูกจำคุกมีหนี้สินภายนอกมาก ไม่มียานพาหนะใช้ในการขนส่งผลผลิต ส่วนปัจจัยภายนอกเช่น ราคาผลผลิตตกต่ำ เกิดโรคระบาด ไม่มีผู้รับซื้อผลผลิต ถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบ สภาพภูมิอากาศ ต้นทุนการผลิตสูง เจ้าของที่ดินขกเล็ก การให้เช่าที่ดิน ถูกลักขโมยผลผลิต ผลผลิต ไม่มีคุณภาพขาดแรงงานในการทำเกษตรกรรม ถูกทางราชการเวนคืนที่ดิน เกิดอหิวาต์ทำให้ผลผลิตเสียหาย เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลข้างชำระหนี้เงินกู้ในระดับน้อย และปัจจัยด้านพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เช่น การชำระหนี้มีขั้นตอนมากเกินไป กฎระเบียบของธนาคารไม่เอื้ออำนวยต่อการชำระหนี้ พนักงานดูแลไม่ให้เกียรติลูกค้า ที่ตั้งธนาคารไม่สะดวกในการชำระหนี้ พนักงานทุจริตเบียดบังลูกค้าในการเรียกเงินทองเพื่อแลกกับความสะดวกในการติดต่อหรือชำระหนี้เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลข้างชำระหนี้เงินกู้ในระดับน้อยที่สุด

เพ็ญศิริ จันทนะ โสคติ (2548 : 124-126) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อคุณภาพบริการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกมีเพศ อายุ รายได้ และจำนวนหุ้นสะสมแตกต่างกัน จะมีระดับความคิดเห็นจากการรับรู้คุณภาพการบริการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่แตกต่างกัน ในขณะที่สมาชิกที่มีระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และระยะเวลาการเป็นสมาชิกที่แตกต่างกัน จึงจะมีระดับความคิดเห็นดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสมาชิกที่มี เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นจากความคาดหวังในคุณภาพของสหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่แตกต่างกัน ในขณะที่สมาชิกที่มีอายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และจำนวนหุ้นสะสมแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ระดับความคิดเห็นของสมาชิกจากการรับรู้คุณภาพบริการทั้ง 10 ด้านของสหกรณ์เครดิตยูเนียนอยู่ระดับสูงมาก ในขณะที่ความคิดเห็นของสมาชิกจากความคาดหวังในคุณภาพบริการทั้ง 10 ด้านของสหกรณ์เครดิตยูเนียนอยู่ในระดับสูง โดยความคิดเห็นทั้งการรับรู้และความคาดหวังมีค่าเฉลี่ยในคุณภาพบริการด้านความปลอดภัยสูงที่สุด 3) ความคิดเห็นระหว่างการรับรู้ของสมาชิกที่มีต่อคุณภาพบริการกับความคาดหวังของสมาชิกที่มีต่อคุณภาพบริการในทุกด้านมีความแตกต่างกัน โดยการรับรู้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าความคาดหวังในทุกด้าน แสดงว่าสมาชิกมีความพึงพอใจต่อคุณภาพบริการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในประเทศไทย

ดาว เอี้ยวถึง (2548 : 73-75) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระของลูกค้าที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ : กรณีศึกษาลูกค้า ธ.ก.ส. สาขาเชียงราย สังกัดจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า 1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 36-50 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และมีสถานภาพสมรสแล้ว 2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระของลูกค้าที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ แยกเป็น 2 ประเภท มีดังนี้ 1) กรณีเงินคงเป็นหนี้ไม่เกิน 3 แสนบาท จะพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระได้แก่ (1) ปัจจัยภายในองค์กร ลูกค้าส่วนใหญ่ไม่ต้องการจัดทำ

สัญญาผู้เพราะไม่สนใจภาระหนี้สินที่เกิดขึ้นแต่ต้องการให้รัฐบาลปลดหนี้ (2) พฤติกรรมการบริโภค ลูกค้ำมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมากกว่ารายได้ ซึ่งส่วนหนึ่งใช้จ่ายเพื่ออำนวยความสะดวกสบายเกินความจำเป็น เช่น การมีโทรศัพท์มือถือมากกว่า 1 เครื่อง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือนครบครัน (3) การมีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ ลูกค้ำไม่ได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง จึงทำให้ไม่สามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนตามโครงการได้ (4) ปัจจัยภายนอกองค์กร ลูกค้ำมีรายได้สุทธิลดลงจากการที่ประสบปัญหาภัยธรรมชาติและค่าใช้จ่ายฉุกเฉินที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร (5) แหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ลูกค้ำส่วนใหญ่กู้เงินจากเจ้าหนี้ในระบบเพื่อนำมาจุนเจือเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน 2) กรณีค้ำเงินคงเป็นหนี้เกิน 3 แสนบาท จะพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระได้แก่ (1) ปัจจัยภายในองค์กร การกำหนดชำระหนี้เงินกู้รายงวดใหม่ไม่เหมาะสมกับรายได้ (2) พฤติกรรมการบริโภค ลูกค้ำมีสิ่งอำนวยความสะดวกสบายในครัวเรือนเกินความจำเป็น เช่น มีโทรศัพท์มากกว่า 3 เครื่อง เป็นต้น (3) การมีส่วนร่วมในโครงการลดต้นทุนการผลิตและกิจกรรมด้านสุขภาพในการลด ละ เลิกอบายมุข ลูกค้ำเข้าร่วมประมาณครึ่งหนึ่ง (4) ปัจจัยภายนอกองค์กร ส่วนใหญ่ลูกค้ำมีรายได้สุทธิเท่าเดิมแต่มีค่าครองชีพสูงขึ้น (5) แหล่งเงินกู้ต่าง ๆ ลูกค้ำส่วนใหญ่กู้เงินจากสถาบันการเงินในระบบเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยเรื่องนี้ คือ

1) รัฐบาลควรแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรและจัดหาตลาดทั้งในและต่างประเทศเพื่อให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายผลผลิตได้ในราคาเป็นธรรมรวมไปถึงการประกันราคาพืชผลการเกษตรของเกษตรกร

2) ธ.ก.ส. ควรส่งเสริมโครงการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรลูกค้ำอย่างยั่งยืน

3) ธ.ก.ส. ควรส่งเสริมให้ลูกค้ำทุกรายจัดทำบัญชีครัวเรือนอันเป็นนโยบายของรัฐบาลแก่เกษตรกรลูกค้ำทุกรายเพื่อที่จะให้เกษตรกรลูกค้ำรู้ถึงรายรับ-รายจ่าย ภายในครัวเรือนอย่างแท้จริงซึ่งจะทำให้ตระหนักในการใช้จ่าย

เขาวดี ศรีประเสริฐ (2548: 86-93) ได้ศึกษาเรื่องผลการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางทewa จำกัด ผลการศึกษาพบว่า สหกรณ์ให้เงินกู้แก่สมาชิก ในปี 2542-2546 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.60, 28.58, 9.58, 6.18 และ 20.17 ตามลำดับ สหกรณ์มีเงินรับฝากจากสมาชิก ในปี 2543-2545 มีแนวโน้มลดลง ร้อยละ 8.19, 6.97 และ 1.54 ตามลำดับ ส่วนในปี 2541, 2542 และ 2546 สหกรณ์มีเงินรับฝากจากสมาชิก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.00, 19.80 และ 18.17 ตามลำดับ การดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางทewa จำกัด ระหว่างปี 2540 – 2546 มีกำไรสุทธิจำนวน 0.53, 1.25, 0.75, 0.68, 0.81, 1.25 และ 1.20 ล้านบาทตามลำดับ หนี้สินส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก ความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์โดยรวมต่ำกว่าเกณฑ์อัตราส่วนมาตรฐานทาง

การเงินของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เนื่องจากสหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่สูง ดังนั้นฝ่ายจัดการของสหกรณ์ควรพิจารณาหาแนวทางที่จะลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อสหกรณ์มีกำไรสุทธิสูงขึ้น ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานทางด้านความคิดเห็นของคณะกรรมการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์ พบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา จำกัด มีปัญหาและอุปสรรคด้านธุรกิจสินเชื่อ ในปี 2540-2544 สภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยทั่วทั้งภูมิภาค ส่งผลให้สหกรณ์ประสบปัญหาวิกฤติด้านเศรษฐกิจ สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด สหกรณ์ต้องรับภาระหนี้สงฆ์จะสูญ ค่าใช้จ่ายในการติดตามหนี้ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ทำให้ผลประกอบการของสหกรณ์มีกำไรสุทธิลดลง ด้านอาคารสำนักงานปัจจุบันเป็นอาคารของศูนย์กลางเทวาซึ่งก่อสร้างมาเป็นเวลานาน คับแคบ ต้องรับการปรับปรุงซ่อมแซม ไม่สะดวกและเพียงพอในการรองรับการให้บริการที่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของสมาชิกในปัจจุบัน คณะกรรมการ และฝ่ายจัดการสหกรณ์ให้ความเห็นว่า สหกรณ์ควรมีอาคารสำนักงานเป็นของตนเอง เพื่อจะได้อำนวยความสะดวกแก่สมาชิกได้มากขึ้น และสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้แก่สมาชิกสหกรณ์และบุคคลทั่วไปได้มากยิ่งขึ้น

ศิริพร ธิพล (2549 : 76-78) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการใช้บริการของสหกรณ์เครดิตยูเนียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำกัด พบว่า สมาชิกมีระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 4.009 ปัจจัยด้านราคาในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 3.627 ปัจจัยด้านสถานที่ ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 3.627 และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก 3.509 สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ กับระดับความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการใช้บริการทางด้านการตลาดของสหกรณ์ ด้วยค่าไคสแควร์ พบว่าระยะเวลาการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านสถานที่และด้านการส่งเสริมการตลาดที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของการใช้บริการทางด้านการตลาดของสหกรณ์ พบว่า ปัญหาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ คือ การไม่สามารถถอนเงินค่าหุ้นได้ การกำหนดให้มีการถอนเงินได้ไม่เกิน 1 ครั้ง/เดือน ความไม่สะดวกในการฝาก-ถอน ให้มีการปฏิบัติเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ ควรเพิ่มวงเงินที่ให้กับทั้งประเภทสามัญและลูกเงิน ควรปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้บริการ การให้บริการของฝ่ายจัดการและเจ้าหน้าที่ให้มีน้ำใจในการบริการแก่สมาชิก สร้างความน่าเชื่อถือ และเพิ่มความโปร่งใสในการทำงาน ปัจจัยด้านราคา ควรมีการปรับอัตราดอกเบี้ยให้มีความเหมาะสม ปัจจัยด้านสถานที่ คือ สถานที่ตั้งสำนักงานปัจจุบันมีความคับแคบที่จอดรถไม่เพียงพอ การจัดสำนักงานไม่เป็นระเบียบ ควรจัดหาอาคารสำนักงานใหม่ให้กว้างขวาง มีพื้นที่จอดรถสะดวก ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด คือ การส่งข่าวสารมีความล่าช้า ช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารไม่หลากหลาย ควรมีการบริการข่าวสารของสหกรณ์ที่รวดเร็วและทันเหตุการณ์ และต่อเนื่อง เพิ่มช่องทาง การสื่อสารแก่สมาชิก

เชสเซอร์ (Chesser, 1972) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงกระบวนการประเมินการให้สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์โดยอาศัยแบบจำลอง Scoring และการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน” เพื่อหาปัจจัยต่าง ๆ ที่จะเป็นตัวชี้หรือใช้ทำนายว่า ปัจจัยนั้น ๆ จะทำให้ลูกค้าที่ได้รับสินเชื่อประสบความสำเร็จหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อัตราส่วนทางการเงินดังต่อไปนี้ คือ อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราส่วนยอดขายสุทธิต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนกำไรก่อนหักภาษี และดอกเบี้ยจ่ายต่อสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์ทั้งหมด อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์สุทธิ อัตราส่วนเงินทุนสุทธิต่อยอดขายสุทธิ

เรสเซล (Reinsel, 1963) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การแบ่งแยกความเสี่ยงของสินเชื่อเพื่อการเกษตรจากการประยุกต์ใช้ข้อมูลทางด้านเงินกู้” เพื่อศึกษาลักษณะต่าง ๆ ของเกษตรกรที่จะเป็นตัวกำหนดการประสบความสำเร็จ ในการศึกษาใช้อาศัยข้อมูลจากลูกค้าสินเชื่อเกษตร 2 กลุ่ม คือ สมาชิกของสมาคมสินเชื่อเพื่อการผลิต (Production Credit Association ; PCA) และ Farmers Home Administration ; FHA) ผลการศึกษาพบว่าลักษณะของเกษตรกรที่มีนัยสำคัญของสถิติมีดังนี้

กลุ่มลูกค้าที่เป็นสมาชิกของ PCA ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของเกษตรกรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือจำนวนพื้นที่เพาะปลูกในฟาร์ม ประสิทธิภาพเกษตรกร ปริมาณเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์สุทธิ ของผู้กู้ในแต่ละปีก่อนที่ผู้กู้จะเป็นสมาชิกกู้เงินของ PCA อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อหนี้สินทั้งหมดจำนวนของเจ้าหนี้เงินกู้ จำนวนเจ้าของหุ้นส่วนในฟาร์ม

ส่วนกลุ่มลูกค้าที่เป็นสมาชิกของ FHA ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของเกษตรกรที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อหนี้สินทั้งหมด การประกันชีวิตของเจ้าของหุ้นส่วนในฟาร์ม การประกันสุขภาพ ขนาดของครัวเรือน อัตราส่วนเงินกู้ที่ครบกำหนดและดอกเบี้ยต่อรายได้สุทธิ

เบาวิและจอร์ดอน (Bauer & Jordon, 1971) ศึกษาวิจัยเรื่อง “วิธีการทางสถิติสำหรับการประยุกต์เพื่อการแบ่งแยกประเภท” เพื่อศึกษาลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของเกษตรกรในการลงทุน จากการศึกษาพบว่า ลักษณะที่เป็นตัวบ่งชี้ว่าเกษตรกรจะมีความสำเร็จหรือไม่สำเร็จในการลงทุน ได้แก่ขนาดครัวเรือน อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อผลรวมของค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และค่าใช้จ่ายในการทำฟาร์ม อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์ทั้งหมด มูลค่าฟาร์ม ขนาดของหนี้สินทั้งหมด สภาพการสมรส อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน

อีวานส์ (Evans, 1971) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความสำเร็จและล้มเหลวของสินเชื่อที่ใช้ในกิจการทำฟาร์มใน South Dakota “ เพื่อศึกษาว่ามีปัจจัยใดที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าจะมีผลทำให้เกษตรกรนี้ประสบความสำเร็จ โดยศึกษาจากข้อมูลของสมาชิก PCA และ FHA พบว่ากลุ่มสมาชิกของ PCA ที่ไม่ประสบความสำเร็จนั้นมีตัวแปร 5 ตัวแปร ที่มีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ อัตราหนี้สิน

ทั้งหมดต่อสินทรัพย์ทั้งหมด ต้นทุนในการดำเนินงานสูง สถิติของผลผลิตไม่ดี อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์สุทธิ ขนาดของครัวเรือนของผู้กู้มีขนาดใหญ่

สำหรับสมาชิกกลุ่ม FHA ไม่ประสบความสำเร็จมี 5 ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ สถิติของผลผลิตไม่ดี ต้นทุนในการดำเนินการสูง อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อหนี้สินทั้งหมด อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนสินทรัพย์สุทธิต่อสินทรัพย์ทั้งหมด

คันน์และเฟรย์ (Dunn & Frey, 1976) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์จำแนกของการใช้สินเชื่อเกษตรกรที่ทำการผลิตธัญพืช” เพื่อศึกษาลักษณะของเกษตรกรที่จะสามารถใช้จ่ายทำนายนการประสบความสำเร็จในการนำสินเชื่อไปลงทุนมี 4 ปัจจัย ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินทั้งหมดต่อสินทรัพย์ทั้งหมด จำนวนเงินกู้ที่เกษตรกรยืมไปลงทุนทำประกันชีวิต อัตราส่วนของเงินกู้ยืมต่อรายได้สุทธิที่เป็นเงินสดจากการทำฟาร์ม จำนวนเนื้อที่ของที่ดินที่เกษตรกรเป็นเจ้าของ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้ ผู้วิจัยได้สรุปงานวิจัยต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดการค้างชำระหนี้

ปัจจัย	นคร	จวญ รัตน์	นรัชย์	ดำรง	ทิทยา	วรสิทธิ์	สุพรรณ	ธงชัย	กนิษฐา	ทิจิต	ดาว
ปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้											
1. ลูกหนี้ขาดประสบการณ์และไม่มีความรู้ในการบริหารธุรกิจที่กู้ยืมไปลงทุนไม่พอดี	✓				✓				✓		
2. ลูกหนี้ปิดบังข้อมูลที่แท้จริงต่อธนาคาร	✓										
3. มีหนี้ภายนอกระบบธนาคารที่เสียดอกเบี้ยอัตราสูงและมุ่งชำระหนี้เหล่านั้นก่อน	✓			✓							✓
4. การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์	✓	✓		✓	✓					✓	
5. ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยและทำธุรกิจการค้าเกินตัว		✓									
6. มีรายจ่ายมากขึ้น											✓
7. รายได้ลดลง											✓
8. รายได้จากการดำเนินธุรกิจ					✓				✓		

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ปัจจัย	นครศรี	จรูญ รัตน์	นราชัย	ดำรง	พิทยา	วารสิทธิ์	สุพรรณ	ธงชัย	กนิษฐา	พิจิต	ดาว
13. หลักประกัน ไม่คุ้มกับภาระ หนี้สิน				✓							
ปัจจัยที่เกิดจากภายนอก											
1. สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ต้องปรับไปตามกลไกของ ตลาดและนโยบายของ ธปท.	✓				✓						
2. เกิดภัยธรรมชาติ	✓	✓									✓
3. เศรษฐกิจขบเซา		✓							✓	✓	
4. การเปลี่ยนแปลงทาง การเมือง		✓									
5. การเปลี่ยนแปลงนโยบาย ของรัฐบาล		✓									
6. สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย ต่อการผลิตสินค้าออกสู่ตลาด		✓									
7. สภาวะทางเศรษฐกิจผันผวน					✓	✓					
8. ค่านิยมของผู้บริโภค									✓		
9. เกิดค่าใช้จ่ายฉุกเฉิน เช่น ค่า รักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียน บุตร							✓				✓
ปัญหาและอุปสรรค											
1. ปัญหาภาระครอบครัว ที่เพิ่มขึ้น									✓		
2. วงเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ									✓		
3. ความซื่อสัตย์ของผู้กู้									✓		
4. การขาดเงินทุนในการขยาย กิจการ										✓	

จากการที่ศึกษาแนวคิดทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมานี้ สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยในการดำรงชำระหนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยที่เกิดจากภายนอก ได้แก่ ประสพปัญหาในครอบครัว ไม่มีความรู้และขาดประสบการณ์ในการลงทุนประกอบอาชีพ สมาชิกมีหนี้สินหลายแห่ง นำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ไม่มีความรับผิดชอบในการชำระหนี้ของสมาชิกมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น มีรายได้อาจลดลง เจ็บป่วย กู้เงินแต่ไม่ได้ใช้เอง 2) ปัจจัยที่เกิดจากภายใน ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินไป ระบบการติดตามและควบคุมหนี้ไม่มีประสิทธิภาพ

การอำนวยความสะดวก ไม่มีการถ่วงถ่วงที่ดี การไม่ได้รับความสะดวกเนื่องจากเจ้าหน้าที่มีงานมาก สถานที่ในการให้บริการคับแคบ ไม่มีสถานที่หรือเวลาสัมภาษณ์ผู้กู้ ไม่ได้ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่อง กำหนดการชำระคืน ตั้งแต่เริ่มการกู้ เจ้าหน้าที่ขาดความสนใจในการติดตาม ทวงถาม เจ้าหน้าที่ไม่มีมนุษยสัมพันธ์และสมาชิกไม่มีความมั่นใจในความมั่นคง 3) ปัจจัยที่เกิดจากภายนอก ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซาเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองบ่อย ผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาล เกิดภัยธรรมชาติ จำนวนคู่แข่งทางธุรกิจของสมาชิกผู้กู้เพิ่มขึ้น ราคาวัตถุดิบสูงขึ้น ค่านิยมของผู้บริโภคเปลี่ยนไป เทคโนโลยีเปลี่ยนไป ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้เกิดหนี้ค้าง ได้แก่ ลูกหนี้ไม่พอใจในการบริการของเจ้าหน้าที่ อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าสถาบันการเงินอื่น การที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้เนื่องจากขาดรายได้ ถูกเลิกจ้าง เจ็บป่วย การที่มีเจ้าหนี้หลายรายจึงจำเป็นต้องชำระหนี้รายอื่นก่อน การที่ไม่ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ให้เข้าใจถึงวิธีการชำระหนี้ คณะกรรมการปล่อยสินเชื่อโดยไม่ถ่วงถ่วง สมาชิกให้ข้อมูลไม่เป็นไปตามความเป็นจริง เจ้าหน้าที่ขาดความรับผิดชอบ ในการแก้ไขและติดตาม เจ้าหน้าที่มีจำนวนไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ไม่มีประสบการณ์ในการติดตามหนี้ ลูกหนี้ย้ายที่อยู่โดยไม่แจ้งสหกรณ์จึงไม่สามารถติดต่อได้ ลูกหนี้ไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไข ปัญหาหนี้ ซึ่งได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้กับสหกรณ์เครดิตยูเนียนธรรมรังษี จำกัด